

Приоритети на транспортната инфраструктура и транспортно - логистични системи в България

Публикуван на: 13.02.2007

Изказване на министъра на транспорта Петър Мутафчиев по време на откритата днес научно-техническата конференция на тема "Транспортна инфраструктура и транспортно-логистични системи - приоритети за Югоизточна Европа".

Приоритети на транспортната инфраструктура и транспортно - логистични системи в България

За мен е чест и удоволствие да открия днешното знаменателно събитие:

Научно-техническата конференция и Специализираната изложба "Транспорт и логистика", осъществени със съвместните усилия на НТС по транспорт и Агенция БУЛГАРРЕКЛАМА. Същевременно бих желал да изразя удовлетворението си от действително актуалната и перспективна тематика на мероприятиято.

Подготовката и осъществяването на този форум е израз на интереса и стремежа на заинтересованите страни към развитието на транспортната инфраструктура и транспортно-логистичните системи, към определяне и дискутиране на най-важните

аспекти на политиката в тази област, на съществуващите проблеми и реални пречки пред потенциалните участници в процеса, на бъдещите действия и конкретните стъпки за стимулиране и насърчаване на този дял на транспортния сектор.

Убеден съм, че настоящата среща ще допринесе за постигане на по-високо ниво на развитие на транспорта и логистиката и всички ние заедно ще дадем своя принос в предстоящия процес на пълно интегриране на транспортната система на България с тази на останалите страни членки на Европейския съюз. Ще отговорим адекватно на засилващия се интерес от страна на чуждестранните компании към логистичния пазар в нашата страна, за да бъдем и занапред достоен и уважаван партньор на европейския и международен пазар.

Европейска политика в областта на логистиката

С няколко думи бих искал да акцентирам върху европейската политика по отношение на транспортната логистика, като насоча вниманието ви към основните документи, които вече са приети или предстои да бъдат подготвени, както и към изпълняваните мероприятия, пряко свързани с развитието на логистиката в Европа.

През 2006 г. Европейската комисия представи Средносрочен преглед на Бялата книга от 2001 г.: **"Нека Европа продължава да се движи"**, който налага изчерпателен и цялостен подход към транспортната политика, формулиран въз основа на оценка на анонсираните в Бялата книга политики и предлага осъвременяване на насоките за развитие. В документа транспортната логистика е идентифицирана като компонент, който играе ключова роля за осигуряването на устойчива мобилност в Европа и е пряко свързан с постигането на други съществени цели като опазване на околната среда и сигурност на енергийните доставки.

През м. юли, 2006 г. Европейската комисия прие Комюнике: **"Товарната транспортна логистика в Европа - ключ към устойчива мобилност"**, в което са набелязани основните области на действие за утвърждаването на стратегическа рамка за развитие на товарната транспортна логистика и е предвидена подготовката на интегриран документ - **общ План за действие**, с който да стартира нов етап в развитието ѝ. В хода на консултациите, проведени през 2006 г. с различни кръгове от заинтересовани лица, е акцентирано върху факта, че равномерното протичане на логистичния процес и понататъшното му развитие и усъвършенстване на европейско ниво е възпрепятствано от съществуващи "тесни места" в различни точки от веригата.

ЕК инициира провеждането на мащабно проучване с участието на индустрията, социалните партньори и отговорните институции на страните членки, с цел да се идентифицират проблемите, влияещи негативно върху развитието на транспортната логистика в Европа и да се предложат конкретни ефективни решения за елиминирането им. Проучването ще бъде отворено за добавяне на нови предложения, но през м. февруари, 2007 г. ще приключи т.нар. първи кръг от набиране на информация и ще бъде изготвен първоначален опис на съществуващите "тесни места", като база за бъдещата работа в процеса на изготвяне на Плана за действие.

В синхрон с европейската политика в тази област е и провежданата от Министерството на транспорта **национална транспортна политика**, един от приоритетите на която е развитието на интермодалния транспорт и свързаната с него товарна транспортна логистика. Ключов фактор за изпълнението на този приоритет, както и за цялостното развитие на транспортния сектор обаче е наличието на развита транспортна инфраструктура, поради което през 2006 г. беше разработена **Стратегия за развитие на транспортната инфраструктура до 2015 г.** В документа е анализирано и оценено текущото състояние на транспортната инфраструктура, очертани са основните приоритети по отношение на поддръжката, развитието и модернизацията на транспортната инфраструктура и са набелязани мерки за постигането им. Определени са и най-важните

инфраструктурни проекти с приблизителна стойност, срокове за изпълнение и източници за финансиране.

Изграждането на мрежа от логистични центрове трябва да е съобразено с товаропотоците, местоположението спрямо основната пътна мрежа и достъпа до железопътната мрежа. Това до голяма степен определя центровете за интермодални превози (терминали и товарни селища) и като центрове за логистични услуги. В тази връзка усилията на Министерство на транспорта в момента са свързани с оформянето и развитието на мрежа за интермодални превози, която да покрива българските участъци от европейските транспортни коридори.

В този смисъл накратко бих искал да се спра върху **състоянието и бъдещото развитие на интермодалните превози.**

Законодателството в тази област е разработено в съответствие с изискванията на ЕС и определя основните насоки на провежданата политика. Към момента преобладаващата част от осъществяваните международни превози през България са контейнерните превози. Функционира контейнерен блок влак София - Солун. РО-РО превозите са по-малка част и се реализират основно в пристанищата Бургас и Варна. През дунавското пристанище Видин се реализират речни РО-РО превози до Пасау, Германия и по линията 'Видин - Калафат'. От РО-РО терминала на пристанище Русе-Изток тръгват две релации Русе - Рени и Русе - Гюргево, която в момента не функционира, поради липса на български превозвач. Чрез РО - РО комплекс Оряхово се осъществяват основно превози на автокомпозиции по линията 'Оряхово - Бекет'.

Бъдещото развитие на интермодалната транспортна система и по-високото качество на товарните транспортно-логистичните услуги на територията на Република България **изискват изпълнение на следните цели:**

- » Подобряване на техническите, технологичните и експлоатационните параметри на терминалите;
- » Изграждане на нова (терминали и товарни селища) и реконструкция на съществуващата инфраструктура за интермодални превози;
- » Модернизация, рехабилитация и електрификация на железопътните връзки към морските и вътрешно-водните пристанищни терминали.

Интермодалните терминали осъществяват най-важната връзка в една логистична верига, а именно прехвърлянето на товари от един вид транспорт на друг, с цел ефективно и екологосъобразно използване на транспорта. Интермодалните терминали следва да бъдат включени в Европейската мрежа на интермодални терминали и да обслужват транспортните коридори.

Необходимо е да се осигури директната връзка на терминалите както с логистичните, разпределителни и транспортни зони, разположени в обсега на транспортните селища така и с други логистични, разпределителни зони, терминали и промишленост, разположени извън транспортните селища. Интермодалните терминали трябва да бъдат отворени за частни и обществени транспортни компании и оператори, които могат да извършват дейности отнасящи се до транспортирането, логистиката и разпределението на товарите, както за национален така и за международен трафик.

Важно за функционирането на транспортно-логистичната система е да бъде предвидена възможност за: електронен обмен на информация за товарите, пътя и трафика; комуникация между превозните средства и базата; системи за обмяна на товари и др. Това ще позволи по-ефективно използване на съоръженията в терминалите и товарните селища, по-добро управление на движението на товарите, регулиране на маршрутите, позволяващо оптималното им, динамично управление и др.

Конкретно искам да ви информирам за хода на подготовката и изпълнението на няколко важни **инфраструктурни проекти в областта на интермодалния транспорт**, които Министерството на транспорта планира да реализира.

Интермодален терминал в гр.София

В рамките на Секторна оперативна програма Транспорт (СОПТ) по приоритет "Подобряване на интермодалността при превозите на пътници и товари" тече усилена подготовка по проект за изграждане на **Интермодален терминал в гр.София**, в района на гара "Подуяне" на обща стойност около 25,9 млн. евро. Това е един от малкото инфраструктурни проекти с готово прединвестиционно проучване и сключен договор за проектиране, чиято реализация може да се осъществи в рамките на първата година от присъединяването към ЕС.

През месец декември 2006 г. се проведе тръжна процедура за възлагане на обществена поръчка за избор на Консултант по изпълнение на проекта. На 09.01.2007 г.

Министерството на транспорта в качеството си на Възложител сключи договор с Обединението "Фейбър Монсел - Вектор Бул". В срок от 34 седмици трябва да бъдат изготви инвестиционен проект (фази - идеен и работен проект) и документация за избор на изпълнител за изграждане на терминала. Планираме търгът за строителство да се проведе още през септември тази година, а първа Фаза да бъде изградена до края на декември 2008 г.

Чрез този проект МТ поставя началото на изграждането на интермодална мрежа в България, което ще спомогне за пренасочване на транзитните контейнерни превози през територията на страната и ще отговори на приоритетите на ЕС за стимулиране развитието на интермодалните превози.

Интермодален терминал и логистичен център в района на гр. Пловдив и гр. Димитровград

Договорено бе и стартира изготвянето на пред-проектно проучване за изграждането на **интермодален терминал и логистичен център в района на градовете Пловдив и Димитровград**. На тази етап от страна на консултантите по проекта са огледани и анализирани всички възможни площадки в районите на Пловдив и Димитровград. Като най-подходяща е идентифицирана площадката, намираща се на територията на гара разпределителна в гр. Пловдив.

Терминали за обработка на контейнери в пристанищата Бургас и Варна

Ръководени от желанието да изградиме инфраструктурата, необходима за развитието на интермодалната мрежа и транспортно-логистичните системи на страната, Министерството на транспорта е в процес на преговори с Японската банка за международно сътрудничество (JBIC) за предоставянето на заем за важния за развитието на нашата икономика инфраструктурен проект **"Строителство на терминал за обработка на контейнери в Пристанище Бургас - Запад и Пристанище Варна - Изток"**.

С Решение № 2 от 5 януари 2007 г. Министерският съвет одобри финансирането на проекта. Специалистите на министерството използват приетите Генерални планове на двете пристанища, подготвиха технико - икономическа обосновка, която беше изпратена чрез посолството на Япония до JBIC. При водене на преговорите за заема ще се дискутират възможности за облекчени условия при сключването му.

Изграждането на морските контейнерни терминали ще има позитивно въздействие върху икономика на страната, ще повлияе на вноса/износа и на привличането на транзитен поток и ще повиши конкурентноспособността на българските фирми. В този смисъл проектът за контейнерните терминали е от национално значение.

Интермодален терминал в гр. Русе и връзката Русе - Варна

В предпроектна фаза на проучване е и интермодалният терминал в Русе, който е част от интермодалната връзка с контейнерния терминал в Пристанище Варна.

За развитието на интермодалните превози интерес представлява и изграждането на логистична транспортна връзка р. Дунав (Пристанище Русе) - железница - Черно море (Пристанище Варна). Основните преимущества на такава транспортна връзка са съкращаване на времето за транспорт и на разходите за канални и др. такси в долното течение на р. Дунав. Проблем за реализацията обаче е незадоволителното състояние на железопътната линия между Варна и Русе, както и недостатъчния трафик на контейнери в тази част на Европа. С подобряване на навигацията по водната магистрала "Рейн - Майн - Дунав" и другите политически и икономически промени в региона и черноморския басейн се очаква развитие на трафика и интермодалните превози. Това е и причината Министерство на транспорта да включи в приоритетните си проекти за модернизацията на железопътната връзка между Русе и Варна.

Предприемайки действия за реализиране на описаните проекти, страната ни се стреми да изпълнява Европейската политика за екологичен транспорт чрез прехвърляне на товари от автомобилен към железопътен и воден транспорт. Отчитаме, че инфраструктурата, необходима за осъществяване на интермодални превози в България не е на желаното ниво и изостава от международните изисквания и стандарти поради недостиг на средства. Същевременно възможностите за бюджетно финансиране са ограничени, а изискванията за ефективност и качество на транспортната услуга непрекъснато нарастват. В тези условия **публично-частното партньорство** дава добра алтернатива за финансиране на инфраструктурните проекти в тази област, подобряване ефективността при изпълнението им и подобряване на предоставяните логистични услуги.

В заключение искам да се спра на възможността българските транспортни фирми да се включат в една от основните инициативи на ЕС в подкрепа на интермодалния транспорт на товари -

Програмата Марко Поло II (2007 - 2013 г.),

въведена с Регламент № 1692/2006 г. Програмата има бюджет за периода 2007 - 2013 г. от 400 млн. евро, предвиден за финансиране на проекти в пет основни направления, три от които са идентични с направленията от Марко Поло I, а две са нововъведени:

Прехвърляне на товари, Дейности с катализационен ефект, Морски магистрали, Избягване на трафика и Обмяна на опит.

Нови за програмата са дейностите: Морски магистрали и Избягване на трафика. Проектите за морски магистрали са иновативни за Европа по отношение на логистика, технологии, методи и оборудване. При тях специално внимание следва да се обръща на качеството на услугите, на опростяване на процедурите и инспекциите. Предложенията трябва да отговарят на стандартите за сигурност и надеждност, да гарантират удобен подход и добър прием в пристанищата.

Проектите за избягване на трафика също са новаторски и целят интегриране на транспорта в производствената логистична верига, по начин, който позволява да се избегне голям процент от товарните превози с автомобилен транспорт, без това да се отрази неблагоприятно върху обемите произведена продукция или върху работната сила. При тях по-високата ефективност трябва да бъде постигната чрез модификация на производствените и дистрибутивни процеси с оглед намаляване на транспортните разстояния и цялостно оптимизиране на транспортния процес.

Очаква се следващата покана за предложения ще бъде публикувана през м. март, 2007 г. Искam да се обърна към всички вас - представители на големи държавни и частни транспортни фирми, сдружения и организации, с молба да обедините усилията си в търсене на възможности за разработване и представяне на обещаващи и

конкурентоспособни проекти. Имате подкрепата на Министерството на транспорта. Нека със съвместните усилия на публичния и частния сектор успеем да се възползваме от тази инициатива, за да осигурим допълнително финансиране в транспортния сектор и да дадем своя принос за развитието на интермодалния транспорт, като най-универсален и перспективен вид транспорт, който може да донесе ползи, както за отделните участници в процеса, така и за обществото като цяло.